

подальшого представлення доказів судовим та правоохоронним органам. Крім того, власник сайту може в будь який момент його ліквідувати, згодом знов відновити роботу сайту, змінити електронну адресу з метою ухилитись від відповідальності. Таким чином, в процесі збирання доказів адвокати можуть звернутися за письмовим заключенням експертів в сфері телекомунікаційних систем у випадку, якщо є підстави вважати, що в певний час на конкретному сайті було скоєно кримінальне правопорушення. Такі експертизи проводить Науково-дослідний центр судової експертизи з питань інтелектуальної власності, створений при Міністерстві юстиції України.

Можна зробити висновок, що адвокат відіграє важливу роль при здійсненні захисту прав свого клієнта у сфері інтелектуальної власності. Адвокати, здійснюючи захисту прав інтелектуальної власності, повинні в перуш чергу звернути увагу на важливість доведення наявності факту використання об'єкту інтелектуальної власності, доведення розміру заподіяної шкоди, доведення умисних дій правопорушника, можливість використання висновків судової експертизи (залучення фахівців).

Список використаної літератури:

1. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. – К. – : Атіка, 2003. Ст. 416.

2. Права інтелектуальної власності: Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України / за загред. М.В. Паладія, Н.М. Мироненко, В.О. Жарова. – К. : Парламентське видавництво, 2006. – 432 с.

3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: закон України від 05.01.2017 р. // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 27, ст.282

4. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. № 176, 177, 229 – ст. 131.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» ***Кісліцина Ірина Олександрівна***

Румянцева Є.П., Лисенко А.О.

*студентки 2-го курсу магістратури факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ДО ПИТАННЯ ГОНОРАРУ УСПІХУ

В умовах зростання ролі інституту адвокатури та закріплення виключного права адвоката на здійснення представництва в суді досить

актуальним є питання про порядок оплати гонорару успіху. В діючому законодавстві України відсутня дефініція гонорару успіху. Стаття 30 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 р. надає загальне визначення поняття «гонорар». Так, це форма винагороди адвоката за здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги клієнту. Порядок обчислення гонорару, підстави для зміни його розміру, порядок сплати, умови повернення тощо визначаються у договорі про надання правової допомоги [1]. В юридичній літературі під гонораром успіху розуміють форму оплати адвокатських послуг, при якій адвокат отримує гонорар тільки в разі перемоги в справі.

Слід зазначити, що в Україні склалась дуже неоднозначна судова практика щодо виплати гонорару успіху. Верховний Суд в своїй постанові від 12 червня 2018 року по справі №462/9002/14-ц прийшов до наступного: судові рішення не відносяться до об'єктів цивільних прав, а його прийняття в конкретній справі не є результатом наданих адвокатами сторін послуг, а тому не може бути предметом договору. Тобто, за цією постановою пункт договору, який закріплював винагороду адвокату в разі перемоги по справі (гонорар успіху), «суперечить основним принципам здійснення правосуддя в Україні, актам цивільного законодавства», та визнаний недійсним. Верховний Суд аргументував свою позицію наступним: «реалізуючи принцип свободи договору, сторони не вправі змінювати імперативну вимогу закону про предмет договору шляхом визначення результату розгляду справи судом як складову предмета договору про надання правової допомоги» [2]. Даним рішенням Верховний Суд фактично визнав гонорар успіху незаконним. Виходячи з цього, позитивний результат у вирішенні справи не залежить від діяльності адвоката. А це повністю суперечить принципам здійснення адвокатської діяльності.

В іншій постанові Верховного Суду від 30.05.2018 р у справі № 466/1367/16-а, зазначалось, що мета адвокатури це служіння суспільному інтересу шляхом надання своєчасної та належної правової допомоги в поєднанні з виконанням делегованих їй державою окремих владних повноважень. Представники адвокатури є учасниками творення правосуддя, у зв'язку з чим користуються, зокрема, правом участі у суді як захисники чи представники та імунітетом від судового переслідування за свої виступи в залі суду [2].

Стосовно міжнародної практики, то гонорар успіху дуже поширений у США (винятком є справи про розлучення та аліменти, і кримінальні справи) та Великій Британії (заборонені у сімейних та кримінальних справах). Крім того, гонорар успіху застосовується в країнах континентальної Європи. Винятком із правила є Німеччина та Кіпр. В Німеччині гонорар успіху дозволений в якості додаткової міри винагороди адвоката в разі надання правової допомоги за тарифами, встановленими законом. В інших країнах,

таких як Італія, Фінляндія, Франція тощо, гонорар успіху застосовується як застереження *pactum de quota litis*, тобто угода, за якою клієнт зобов'язується у випадку винесення рішення на його користь виплатити адвокату винагороду у вигляді грошової суми або у будь-якій іншій формі.

В Туреччині в разі укладення *pactum de quota litis*, висуваються певні обмеження до гонорару. Гонорар успіху повинен бути не менше законодавчо встановленого мінімального тарифу на адвокатські послуги, але не більше 25 відсотків від суми позову. Виключною формою такого гонорару є грошова форма [3].

Заслуговує на увагу і практика Європейського суду з прав людини. Так, ця установа виділяє два види гонорару: виплата частки від виграшу (розмір гонорару визначається у процентах від суми виграшу); «гонорар успіху» (розмір гонорару сплачується в твердій грошовій сумі, або він являє собою премію, що додається до основної суми гонорару) [4].

Таким чином, в умовах зростання ролі інституту адвокатури, вважаємо необхідним закріплення на законодавчому або корпоративному рівнях визначення поняття «гонорар успіху», випадки його встановлення, розмір та інші умови його застосування.

Список використаної літератури:

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 р. № 5076-VI // Офіційний вісник України. – 2012. – №62. – Ст. 30.

2. Постанова Верховного Суду України від 12 червня 2018 року по справі №462/9002/14-ц. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/75003682>

3. Гонорар успіху адвоката: світовий досвід і перспективи законодавчого врегулювання в Україні. Олександр Дроздов від 25.07.2018. URL: https://jurliga.ligazakon.net/analitics/171358_gonorar-uspikhu-advokata-svtoviy-dosvd--perspektivi-zakonodavchogo-vregulyuvannya-v-ukran

4. Гонорар успіху адвоката: практика Європейського суду з прав людини. Дмитро Луспеник від 15.01.2019 р. URL: <https://sud.ua/ru/news/publication/132954-gonorar-uspikhu-advokata-praktika-yevropeyskogo-sudu-z-prav-lyudini>

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Деменчук Марина Олександрівна**